

Huvudman
info@malardalensridgymnasium.se

2019-06-10
Dnr 400-2018:7901

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisning i
yrkesämnet djur vid Mälardalens
Ridgymnasium i Västerås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisning i yrkesämnena ellära och djur. Syftet är att undersöka och bedöma om eleverna på gymnasieskolans yrkesprogram ges förutsättningar att uppnå ett gott yrkeskunnande.

Den övergripande frågeställningen, med underliggande bedömningsområden, är:

I vilken utsträckning utformas undervisningen i yrkesämnet för att eleverna ska kunna utveckla ett gott yrkeskunnande?

- *Hur väl bidrar arbetsuppgifterna till utveckling av yrkeskunnande?*
- *Hur väl bidrar undervisningens genomförande till utveckling av yrkeskunnande?*

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen.

Kvalitetskriterierna är Skolinspektionens uttolkning av *författningar inom skolområdet, Skolverkets allmänna råd, forskningsöversikter* samt den erfarenhet som Skolinspektionen har fått genom sin samlade *tillsyns- och granskningsverksamhet*. I framtagande av kvalitetskriterier har Skolinspektionen i denna granskning också inhämtat synpunkter från branschrepresentanter. Avgränsningar har gjorts inom respektive bedömningsområde. Skolinspektionen gör i sin granskning därför inte anspråk på att vara allomfattande

Granskningen genomförs i 28 slumpvis utvalda skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. På 14 av dessa skolor granskas undervisningen i ämnet ellära på el- och energiprogrammet och på 14 skolor granskas undervisningen i ämnet djur på naturbruksprogrammet. Mälardalens Ridgymnasium, med Mälardalens Ridgymnasium Västerås Handelsbolag som huvudman, ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Mälardalens Ridgymnasium den 22 februari 2019. Besöket genomfördes av Anna-Karin Lundström och Olivia Öberg. Intervjuer med elever i årskurs 2, undervisande lärare, och rektor har genomförts, samt en lektionsobservation.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till det utvecklingsområde som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Ämnet djur bidrar tillsammans med andra ämnen på programmet till utbildningens mål och till elevernas utveckling av yrkeskunnande. Bedömningen av hur väl arbetsuppgifterna bidrar till utveckling av yrkeskunnande tar i denna granskning sin utgångspunkt i både i yrkesspecifika kunskaper och mer generella kunskaper och färdigheter, s.k. nyckelkvalifikationer.¹ En bedömning görs även av hur undervisningens genomförande bidrar till yrkeskunnande.

Hur väl bidrar arbetsuppgifterna till utveckling av specifika yrkeskunskaper?

Skolinspektionen bedömer att arbetsuppgifterna delvis ger eleverna möjligheter att utveckla specifika yrkeskunskaper.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är att arbetsuppgifterna delvis är utformade utifrån ämnets syfte, och eleverna ges möjligheter till praktiskt träning främst inom ramen för det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Eleverna får möjlighet att reflektera över etiska frågor kopplade till skötsel och hantering, samt ges möjligheter att utveckla ett yrkesspråk. Lagar och bestämmelser som rör djurhållning är också en integrerad del av arbetsuppgifterna. Samtidigt visar granskningen att elevernas möjligheter att utveckla praktiska färdigheter och förmågor att sköta och hantera djur, utrustningar och anläggningar, är begränsade.

Eleverna ges viss möjlighet att praktisera sina teoretiska kunskaper

Såväl lärare som elever uppger i intervju att undervisningen i ämnet djur framförallt ger eleverna en teoretisk grund att stå på. Eleverna tränas på att bedöma djurens välmående och eventuella avvikelser, till exempel genom instuderingsuppgifter i samband med studiebesök. Eleverna får då till exempel läsa om det aktuella djurslagets stereotypa beteenden, åka ut på observation och därefter redovisa vad de sett. Lärarna menar att de gör så gott de kan utifrån givna förutsättningar, till exempel genom att använda mycket filmer i undervisningen, men att det givetvis vore önskvärt att eleverna fick mer daglig kontakt med olika djurslag för att kunna öva upp så kallat "djuröga". Elev- och lärarintervjuer visar vidare att arbetsuppgifterna ger eleverna möjligheter att reflektera över etiska frågor kopplade till skötsel och hantering. Av elevintervjun framgår exempelvis att eleverna får reflektera över lagens krav i förhållande till vad som är etiskt riktigt. Både elever och lärare berättar att de inför APL gemensamt tar fram arbetsinstruktioner för hur skötsel och hantering av aktuellt djurslag sker på ett etiskt och säkert sätt, och följer upp hur detta arbete gick när eleverna kommer tillbaka från praktiken.

Av lärar- och rektorsintervjuer, samt undervisningsobservation och rundvandring på skolan, framgår att tillgången till anläggningar, med tillhörande utrustning och verktyg, utgörs av ett häststall med hästar samt tre hundboxar med hundar. Häststallet nyttjas emellertid inte för undervisning i ämnet djur, medan hundskötsel ingår i kurserna sällskapsdjur 1 och 2 som läses av den elev som har inriktning hund. Elevernas möjligheter att sköta och hantera djur utgörs således främst av APL. Kurserna sällskapsdjur 1 och 2, vilka läses av den elev med programfördjupning mot arbete med hund, innefattar två respektive tre veckors APL. Övriga elever har en veckas praktik inom ramen för den

¹ Skolverket (2011). *Bedömning i yrkesämnen - dilemman och möjligheter*. Stockholm: Fritzes.

programgemensamma kursen djuren i naturbruket. Eleverna praktiserar då på en gård med produktionsdjur och kan välja mellan mjölkkor och svinuppfödning. Av rektor- och lärarintervjuer framgår att eleverna får med sig en lista på arbetsmoment och uppgifter som de önskar att eleverna får utföra under sin APL. Punkterna på listan utgår från kursplanen och kryssas i av handledaren, som även ger en kommentar till elevernas prestation.

Eleverna bekantar sig med redskap och verktyg

Granskningen visar att förutom vid APL får eleverna inte använda och hantera relevanta redskap och verktyg kopplade till hantering och skötsel av djur. Lärarna berättar att eleverna inför APL får studera arbetsinstruktioner gällande skötsel, utrustning och säkerhetsfrågor för det aktuella djurslaget, för att på förhand bekanta sig med den utrustning de möter på arbetsplatsen. När eleverna kommer tillbaka från APL får de sedan redovisa hur de använt olika maskiner, verktyg och redskap. Rektor, lärare och elever berättar vidare att eleverna får ta del av anläggningar och utrustning för andra djurslag än ko och gris genom studiebesök. Vid dessa tillfällen får eleverna se hur det fungerar, men inte själva utföra praktiskt arbete.

Lagar och bestämmelser är en del av arbetsuppgifterna

Enligt programmets examensmål ska eleverna ges kunskaper om de bestämmelser som reglerar stora delar av yrkesområdet.² Skolinspektionens granskning visar att lagar och bestämmelser är en del av arbetsuppgifterna i ämnet djur på Mälardalens Ridgymnasium. Av elev- och lärarintervjuer, samt av inskickad dokumentation, framgår att eleverna lär sig om djurskydds- och miljölagstiftning i undervisningen. Eleverna berättar till exempel att de inför studiebesök går igenom vilka regler och bestämmelser som finns för aktuellt djurslag, för att sedan jämföra med hur det ser ut på gården de besöker. Lärarna berättar att mycket handlar om att eleverna ska lära sig att själva söka upp information, till exempel på Jordbruksverkets hemsida, vilket eleverna också beskriver att de gör.

Arbetsuppgifterna utvecklar elevernas yrkesspråk

Granskningen visar att arbetsuppgifterna i ämnets kurser även ger stöd för elevernas utveckling av yrkesspråk. I intervju med lärarna framkommer att eleverna ges möjlighet att formulera sig både muntligt och skriftligt, beskrivande och reflekterande, i olika arbetsuppgifter där de förväntas använda sig av ett fackmässigt språk. Som exempel visar den observerade lektionen att efter att klassen gjort studiebesök vid en kycklinggård, ställer läraren frågor om vad olika begrepp kopplat till kycklinguppfödning betyder. Eleverna berättar vid intervju att lärarna alltid förklarar nya begrepp under lektionsgenomgångar, och även delar ut en skriftlig begreppsförklaring för olika arbetsområden. Såväl lärare som elever uppger att läraren, genom att konsekvent använda sig av yrkesspecifika begrepp, gör det självklart för eleverna att göra detsamma.

² Skolverket (2011). *Gymnasieskolan 2011*. Stockholm: Fritzes

Hur väl bidrar arbetsuppgifterna till utveckling av generella kunskaper och färdigheter av betydelse för yrkeskunnande?

Skolinspektionen bedömer att arbetsuppgifterna delvis utformas så att eleverna får möjligheter att utveckla generella kunskaper och färdigheter av betydelse för yrkeskunnande.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är att arbetsuppgifterna i ämnet djur på flera olika sätt stödjer elevernas möjligheter att utveckla självständighet och initiativkraft samt förmåga att planera, organisera och lösa problem. Arbetsuppgifterna stödjer också elevernas utveckling av kommunikations- och samarbetsförmåga. Dessa förmågor är sådana alla kan behöva oavsett yrke och de betonas också i programmet examensmål.³ Möjligheterna att utveckla dessa förmågor begränsas dock av att eleverna har få tillfällen att mer praktiskt sköta och hantera djur, utrustning och anläggningar.

Eleverna utvecklar självständighet och initiativkraft

Av elev- och lärarintervjuer framkommer att arbetsuppgifterna ger eleverna vissa möjligheter att bli allt mer självständiga under utbildningens gång. Lärarna berättar till exempel att de börjar kursen på en basal nivå för att ge eleverna grundkunskaper om de olika djurslagen, för att eleverna sedan successivt ska lära sig att tillskansa sig fördjupad information på egen hand. Både lärare och elever berättar att klassen inför APL pratar mycket om vilka egenskaper som är viktiga i arbetslivet, och att kunna ta ansvar för verksamheten och ta egna initiativ i arbetet är sådant de då diskuterar. Utöver APL har dock eleverna få tillfällen att, så som examensmålen anger, utveckla självständighet och initiativkraft i det praktiska arbetet.

Eleverna utvecklar förmågor att planera, organisera och lösa problem

Granskningen visar att de teoretiska arbetsuppgifterna ger eleverna övning i att planera, organisera och lösa problem. Lärarna uppger att målet är att eleverna ska bli så självständiga som möjligt. Samtidigt finns det få tillfällen där utvecklandet av förmågan att planera, organisera och lösa problem har sin utgångspunkt i praktiskt arbete, något som anges i examensmålen. Av lärar- och elevintervjuer framgår exempelvis att eleverna får fram arbetsinstruktioner som förberedelse inför APL. Eleverna får då tänka sig in i olika situationer och problem som kan uppstå på arbetsplatsen och skriva instruktioner för hur dessa kan lösas. När eleverna återkommer från praktiken får de sedan redovisa vilka situationer och problem som de mötte och hur de löste dessa.

Eleverna utvecklar kommunikations- och samarbetsförmåga

Av elev- och lärarintervjuer framgår att arbetsuppgifterna stödjer eleverna i utvecklingen av kommunikations- och samarbetsförmåga. Eleverna får till exempel träna på att både ta emot och ge arbetsinstruktioner i samband med APL. I elev- och lärarintervjuer framkommer också att det ingår i arbetsuppgifter att eleverna på olika sätt, både beskrivande, förklarande och reflekterande, formulerar sig muntligt och skriftligt kring olika kunskapsområden. Detta framgår till exempel vid den observerade lektionen, då eleverna först svarar på frågor digitalt om ett nyligen genomfört studiebesök, för att sedan gemensamt resonera kring svaren.

³ Skolverket (2011). *Gymnasieskolan 2011*. Stockholm: Fritzes.

Hur väl bidrar undervisningens genomförande till utvecklingen av yrkeskunnande?

Skolinspektionen bedömer att undervisningens genomförande delvis bidrar till elevernas yrkeskunnande.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är att undervisningen i ämnet djur utformas så att det finns en variation mellan olika arbetsuppgifter och arbetssätt. Det saknas dock förutsättningar för en undervisning där teori och praktik länkas samman så eleverna kan utveckla praktiska förmågor med stöd av teori likväl som teoretisk förståelse genom praktisk träning. Vidare visar granskningen att undervisningen är strukturerad och bygger på aktivt lärarstöd där elever stimuleras, utmanas och ges stöd utifrån sina behov och förutsättningar. Eleverna görs delaktiga i undervisningen och ges utrymme och stöd för reflektion. Läraren följer också upp undervisningen tillsammans med eleverna och har rutiner för återkoppling.

Undervisningen är varierad och strukturerad

Granskningen visar att undervisningen innehåller en variation av olika arbetsuppgifter och arbetssätt. Av såväl lärar- och elevintervjuer, som observerat undervisningspass, framgår att helklassundervisning varierar med arbete enskilt, i par eller grupp. Det sker också en växling mellan genomgångar och instruktioner och mer interaktiva metoder så som diskussioner och samtal. Av intervjuer och observation framgår även att teori och praktik i någon mån länkas samman genom att ge eleverna teoretiska förkunskaper inför praktik och studiebesök, samt tillfälle att i efterhand reflektera över de erfarenheter de där tillskansat sig. Undervisningen genomförs med aktivt lärarstöd där syfte och tillvägagångssätt tydliggörs för eleverna. Eleverna ges stöd i arbetet, exempelvis genom att det finns en plan för vad eleverna ska få möjlighet att lära sig under praktiken. Denna plan kommuniceras till handledarna som ger skriftlig återkoppling till lärarna om elevernas progression. Efter genomförd praktik diskuterar lärarna detta skriftliga underlag med eleverna. Utöver APL saknas emellertid förutsättningar för en variation mellan teori och praktik i undervisningen.

Undervisningen utmanar och stödjer eleverna

Av lärar- och rektorsintervjuer framgår att elever som behöver stöd i undervisningen får det, exempelvis genom att det finns tillgång till specialpedagog och inläsningstjänst. Specialpedagogen arbetar både med att stötta enskilda elever och med att hjälpa lärarna att anpassa undervisningen efter de behov som finns. Det finns även extra studietid schemalagt varje vecka för elever som ligger efter i något ämne, och därtill extra studietid för enskilda elever vid behov. Av elevintervjun framgår att lärarna tar hänsyn till varje elevs behov och förutsättningar, till exempel genom att förklara djupare för enskilda elever efter genomgångarna. Lärare beskriver hur svårighetsgraden i arbetsuppgifterna utmanar eleverna i relation till deras kunskapsnivå, till exempel genom att det finns frågor för olika betygsnivåer. Eleverna berättar att lärarna alltid uppmanar dem att försöka klara uppgifterna för alla betygsnivåer, och att de ges stöd av lärarna för att förbättra sina svar och lära sig mer.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen.

Av granskningen framkommer att undervisningen regelbundet följs upp och att eleverna involveras i hur undervisningen utformas. Av lärar- och elevintervjuer framkommer att eleverna ges möjlighet att genom omröstning välja bland olika redovisnings- och

examinationsformer. Eleverna berättar att de har möjlighet att lämna önskemål om arbetsområden som läraren ska ta upp i undervisningen, och att de även under pågående lektion kan ställa frågor till läraren för att leda in diskussion på sådant som intresserar dem särskilt. Uppföljning och återkoppling sker både muntligt och skriftligt i dialog mellan lärare och elever. Utrymme för reflektion ges på olika sätt i arbetsuppgifterna, till exempel när eleverna använder filmer från det arbetsplatsförlagda lärandet som underlag när de redovisar sina upplevelser för sina klasskamrater.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingssarbete i första hand behöver inledas inom följande område.

- Huvudmannen behöver säkerställa att utbildningen och undervisningen i ämnet djur ger eleverna möjligheter att utveckla förmåga att sköta och hantera djur, utrustningar och anläggningar genom praktiska övningar.

Granskningen visar att arbetsuppgifterna i ämnet djur främst ger eleverna teoretiska möjlighet att träna på att bedöma djurens välmående och eventuella avvikelser. Undervisningen knyter an till den verklighet eleverna kommer att möta i arbetslivet, till exempel genom att koppla arbetsuppgifter till APL och studiebesök. Eleverna ges också möjlighet att reflektera över etiska frågor kopplade till skötsel och hantering, till exempel genom att reflektera över lagens krav i förhållande till vad som är etiskt riktigt.

Samtidigt visar granskningen att undervisningen kan utvecklas så att eleverna i större utsträckning ges möjligheter att arbeta med olika djurslag inom naturbruket och de anläggningar som är aktuella för dessa. Av lärar- och elevintervjuer, samt av rundvandring i lokalerna, framgår att den utrustning på skolan som används inom ramen för undervisningen i djurämnet utgörs av hundar med tillhörande hundboxar. Dessa nyttjas dock endast av den elev som läser just mot yrkesutgång arbete med hund. För övriga elever, med mål att bli hästskötare, består möjligheterna till praktisk övning av en veckas APL på en gård med kor eller grisar. De studiebesök som eleverna gör på anläggningar med andra djur ger inte möjlighet till att praktiskt hantera djuren, vilket också innebär att eleverna riskerar att inte utveckla ett yrkeskunnande. Denna begränsning får också konsekvenser för möjligheterna att i arbetsuppgifter stödja utvecklingen av mer generella förmågor som till exempel självständighet, initiativkraft, förmåga att planera och organisera, samarbeta och kommunicera.

Utbildningen på Naturbruksprogrammet ska enligt programmets examensmål ta sin utgångspunkt i praktiskt arbete.⁴ I kursplanen för djuren i naturbruket, som alla elever på Mälardalens Ridgymnasium läser inom ramen för ämnet djur, framgår att undervisningen bland annat ska behandla djurslag inom naturbruket och deras betydelse. I det centrala innehållet framgår också att arbetsuppgifter bland annat ska omfatta hantering av naturbrukets djur, utfodring och foderhantering med adekvat teknisk utrustning. I ämnesplanen framgår att ämnet djur behandlar hantering och skötsel av djur och anläggningar. Eleverna ska genom praktiska övningar i undervisningen ges möjlighet att utveckla förmåga att hantera och sköta djur och anläggningar samt teknisk utrustning.

⁴ Skolverket (2011). *Gymnasieskola 2011*. Stockholm: Fritzes.

Givet ämnes- och kursplaners fokus på de praktiska färdigheter och förmågor ämnet ska utveckla anser Skolinspektionen att det är inom detta område huvudman och rektor behöver bedriva ett utvecklingsarbete. För att höja kvaliteten i undervisningen utifrån identifierat utvecklingsområde är det av vikt att eleverna i den ordinarie undervisningen i ämnet djur ges möjligheter att mer regelbundet sköta och hantera olika djur, samt den utrustning och de anläggningar som hör till de olika djurslagen. Detta för att eleverna ska få både den bredd, och det djup, avseende skötsel och hantering som ämnet syftar till. Genom att länka samman teori och praktik finns också större möjligheter att koppla arbetsuppgifterna till examensmålen och de generella kunskaper, färdigheter och förmågor som betonas där.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 10 februari 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till [kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se](mailto: kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se), eller per post till, *Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–201X:7901) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Olivia Öberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

X Lars Thornberg

Beslutsfattare
Signerat av: Lars Thornberg

X Anna-Karin Lundström

Föredragande
Signerat av: Anna-Karin Lundström

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/undervisning-i-yrkesamnena-ellara-och-djur/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolenheten har totalt 41 elever, varav 40 flickor och en pojke. Vid skolan finns nationellt naturbruksprogram med inriktning lantbruk och med fördjupning häst, hund eller NIU ridsport. Kursen djuren i naturbruket är en programgemensam kurs och är fördelad enligt följande: 25 poäng HT åk 2, 25 poäng VT åk 2 och 50 poäng HT åk 3. Kurserna sällskapsdjur 1 och 2 läses av elever som går skolans inriktning mot hund som fördjupning, 50p HT och 50p VT åk 1. I kursen sällskapsdjur 1 ingår 2 veckors APL, i sällskapsdjur 2 ingår 3 veckors APL och i kursen djuren i naturbruket ingår 1 veckas APL.

Bilaga 2: Författningsstöd för tematisk kvalitetsgranskning av Undervisning i yrkesämnena ellära och djur

Ett antal bestämmelser i skollagens kapitel 3 får ny lydelse fr.o.m. 2019-07-01 och det framgår av kursivering efter paragrafen vilka bestämmelser detta gäller.

Skollag (2010:800)

3 kapitlet

Information om barnets och elevens utveckling

3 § Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Ovanstående upphör att gälla 2019-07-01 då paragrafen får ny beteckning, 3 kap. 2 §. Lydelsen är i stort densamma men i första meningen förtydligas att "Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans..."

Stöd i form av extra anpassningar

5 a § Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, och inte annat följer av 8 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Ovanstående upphör att gälla 2019-07-01 då paragrafen får ny beteckning, 3 kap. 5 §. Lydelsen blir i stort sett densamma med ett tillägg i första meningen; "Om det inom

ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd...". Paragrafen får även ett nytt fjärde stycke med lydelsen; "Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet."

15 kapitlet

Utbildningens syfte

3 § Utbildningen i gymnasieskolan ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och en bas för rekrytering till högskolesektorn.

Gymnasieförordning (2010:2039)

1 kapitlet

Lokala programråd

8 § För yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv.

Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter

En likvärdig utbildning

I detta avsnitt står bland annat att:

"Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt."

Gymnasieskolans uppdrag

I detta avsnitt står bland annat att:

"Genom studierna ska eleverna stärka grunden för det livslånga lärandet. Förändringar i arbetslivet, digitaliseringen och den tekniska utvecklingen, internationaliseringen samt miljöfrågornas komplexitet ställer nya krav på människors kunskaper och sätt att arbeta. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja att pröva och omsätta idéer i

handling och att lösa problem. Alla elever ska få utveckla sin förmåga att ta initiativ och ansvar och att arbeta både självständigt och tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar *entreprenörskap, företagande och innovationstänkande* vilka ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning.”

Kunskaper och lärande

I detta avsnitt står bland annat att:

”Elevernas kunskapsutveckling är beroende av om de får möjlighet att se samband. Skolan ska ge eleverna möjligheter att få överblick och sammanhang. Eleverna ska få möjlighet att reflektera över sina erfarenheter och tillämpa sina kunskaper.”

Varje skolas utveckling

I detta avsnitt står bland annat att:

”(...) Skolan ska eftersträva ett bra samarbete med arbetslivet, vilket är viktigt för all utbildning inom gymnasieskolan men av avgörande betydelse för yrkesutbildningens kvalitet.”

”(...)Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas och att resultaten följs upp och utvärderas samt att olika metoder prövas, utvecklas och utvärderas.”

Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper

*Under rubriken **Mål** anges bland annat att;*

”Det är skolans ansvar att varje elev

- på ett nationellt yrkesprogram inom gymnasieskolan ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har uppnått en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet,”

”Det är även skolans ansvar att varje elev som har slutfört ett nationellt program (...)

- tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieväg och kan använda dessa kunskaper för vidare studier och i samhällsliv, arbetsliv och vardagsliv,
- kan använda sina kunskaper som redskap för att
 - formulera, analysera och pröva antaganden och lösa problem,
 - reflektera över sina erfarenheter och sitt eget sätt att lära,
 - kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden, och
 - lösa praktiska problem och arbetsuppgifter,
- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga,
- har kunskaper om samhälls- och arbetsliv"

Under rubriken **Riktlinjer** anges bland annat att:

"Alla som arbetar i skolan ska

- ge stöd och stimulans till alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt,
- uppmärksamma och stödja elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd,"

"Läraren ska

- i undervisningen skapa en sådan balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande,
- se till att undervisningen till innehåll och uppläggning präglas av ett jämställdhetsperspektiv,
- stimulera, handleda och stödja eleven och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever i svårigheter,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen
- i undervisningen utnyttja de kunskaper och erfarenheter av arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång,
- i undervisningen beakta resultat av utvecklingen inom ämnesområdet och för undervisningen relevant pedagogisk och annan forskning, och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven
 - utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga

- får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling,
- får möjligheter att arbeta ämnesövergripande.”

Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

*Under rubriken **Riktlinjer** anges bland annat att:*

”Läraren ska

- tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

*Under rubriken **Mål** anges bland annat att:*

”Skolans mål är att varje elev

- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.”

Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

I detta avsnitt formuleras att rektorn inom givna ramar har ett särskilt ansvar bland annat för att:

- samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier,
- skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen ska bidra och samordnas så att de utgör en helhet för eleven,

Ämnet Djur

Förordning (SKOLFS 2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program,

1 § För gymnasieskolans nationella program ska de examensmål gälla som framgår av bilagan till denna förordning. Dessa mål gäller utöver de

gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan.

I bilagan till ovan nämnda förordning återfinns bl.a. examensmål för
Naturbruksprogrammet (NB).

I examensmålen för programmet anges bland annat att:

”För att utveckla naturbrukets olika verksamheter krävs innovativt tänkande, entreprenörskap och företagsamhet. Utbildningen ska därför ge eleverna möjlighet att utveckla dessa förmågor.”

”Stora delar av yrkesområdet regleras i lagar och andra författningar. Utbildningen ska därför ge eleverna kunskaper om dessa bestämmelser.”

”Med utgångspunkt i praktiskt arbete inom naturbruk ska utbildningen utveckla elevernas förmåga att ta initiativ och lösa problem på ett ansvarsfullt sätt. Eleverna ska kunna planera och genomföra arbetsuppgifter samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötänkande. Utbildningen ska också bidra till att utveckla elevernas förmåga att använda digital teknik som förekommer inom för utbildningen relevanta yrkesområden. Under utbildningen ska eleverna utveckla praktiska färdigheter som kopplas till förståelse och reflektion. Utbildningen ska ge eleverna möjlighet att ta ställning i etiska frågor och kunna omsätta sina ställningstaganden i praktisk handling.”

”Naturbrukets olika yrkesområden ställer krav på kommunikation och samverkan med andra i olika sammanhang. Därför ska utbildningen bidra till elevernas kommunikations- och samarbetsförmåga. Genom att arbeta med språket i alla ämnen utvecklar eleverna sin förmåga att argumentera och uttrycka ståndpunkter samt att söka, sörja och bearbeta information.”